

„Mihelyt Franciaország ama két szövetségesben megbizhatik, azonnal hadat ízen nekünk. A Vogueseken túlról érkező minden tudósítás öszhangzólag arra mutat, hogy ott oly buzgólkodás készülnek, mintha a háború Németország ellen már csak kevés hó múlva fogna kitörni. Új kölcsönről keringő hírek e gyanút még inkább igazolják. E kölcsönpénzzel állítólag a Morgán-kölcönt akarják törleszteni, de ezt azon hír cáfolja meg, hogy 800 millió frank kölcsönről, tehát oly összegről van szó, mely az említett célra vonatkozó szükségletet nagyon is meghaladja. Nem is lehet kételkedni, hogy még ennél is nagyobb összeget is kaphatnak a jelen pénzhiány mellett és ha az események további folyamatában hiány mutatkoznék, a hadiszükségletek ezen háromszorosan kiváló anyagában, akkor magától értetődik, hogy a jezsuiták szolgálni fognak azzal jó barátjaikkal, kik a gesztényét a parázsából kikaparják számukra.

„Ezen szempontból indulva ki, könnyen megfogható, hogy a közelebbi események nekem most egészen más színben tűnnek fel, mint a miylenben előttem és az egész világ előtt eddigelő feltűntek vala. Ha tehát alapos a föltevés, hogy Németország ellen öszszesküvést forrálnak, akkor önmagától természetes azon gyanu is, hogy a pápa arra vállalkozott, hogy Franciaországnak Ferencz József császár személyében szövetségest szerezzen.

(Folyt. köv.)

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, ápril. 16. 1875.

A közös hadügyminiszterium, a félhivatalos „Wiener Abendpost“-ban communiqué közöl, mely következőleg szól:

Egy helybeli lap azon hirt hozta, hogy a közös hadügyminiszterium a legközelebbi delegáció számára a hadsereg új felszerelési rendszéről javaslatot készít elő, mely a szállítási módokat megváltoztatása folytán évenként egy millió frtnyi megtakarításra fog vezetni. Eddig a közös hadügyminiszterium ilyen előterjesztés kidolgozásába már azért sem foghatott, mint-hogy a megkívántak számítottak, mielőtt a nyers termékek ára az évnek még hátralevő részében nem ismeretes, meg nem indíthatók. Azt híresztelték továbbá, hogy a brünni felszerelési gyárbán helytelenségek fordultak elő s erről az ottani katonai hatóságok már hónapok óta értesítvék. Ezen hírre nézve a közös hadügyminiszterium az illetékes hatóságoktól semmiféle megerősítő közleményt nem kapott.

Az európai helyzet ismét tisztulni kezd s a vihar, melyet gonosz kezek föl akartak idézni, remélhetőleg nyomtalanul fog elvonulni végkép.

A „Nordd. Allg. Ztg.“ ma érkezett száma igen megnyugtatólag nyilatkozik a francia viszonyokról. „Francia részről — írja a félhivatalos lap — egész sora a nyilatkozatoknak forog fenn, melyek Franciaország határozotti békés érzelmei iránt minden kétséget eloszlatni alkalmasak. Ide tartozik a tartalékosok hazabocsátása ügyében megjelent nyilatkozat; továbbá, hogy a párisi váltóügynökök testülete felhatalmaztatott az új kölcsön felvételére vonatkozó híreket alaptalanoknak nyilvánítani. Az összes szombati és vasárnapi parisi lapok egyetértőleg hangsúlyozzák a francia nép és a kormány teljesen békés szándékait s a többek közt arra utalnak, hogy Buffet, a mostani miniszterelnök, annak idején az 1870. január 2 diki császári kormányból azért lépett ki, hogy Olivier-Grammont urak kalandropolitikájukban ne kelljen részt vennie.” Ujabbán a francia kormány azt is megozsolja, hogy a kerületi hadsereget, a honvédséget gyakorlatra akarná összehívni.

A belga ügy is kedvezőbb fordulatot vett. A kérdés mind a londoni, mind a brüsseli képviselőházban interpelláció tárgyát képezte. Az illető kormányok nyilatkozatait újat nem mondanak ugyan, de az ügy békés elintézését biztosnak tartják. Disraeli határozottan tagadta, hogy a német jegyzéknek és a belga válasznak fenyegető jelleme lenne. A belga belügyminiszter szintén azt mondá, hogy a kérdésnek nincs oly jelentősége, minőt annak az interpellatio, melyre különben behatólag csak pénteken fog válaszolni, tulajdonít.

Különbön a táviratok szerint a „Nordd. Allg. Ztg.“ közelebbi száma azt jelenti, hogy miután a belga sajtó ugy fogta föl a német kormány jegyzékét, mintha az a belga sajtószabadság elleni támadás lenne, a német kormány kénytelen elállani azon eddigi szándékától, hogy a belga feleletet viszonválasz nélkül hagyta. Tehát a jegyzékváltás folytattnak fog.

A német koronaherceg olasz utazása nagy feltűnést kelt azért, mert az ut célja nem Victor Emánuel meglátogatása. A koronaherceg egyelőre nem találkozik a királlyal.

A porosz kormány legközelebb az országgyűlés elé törvényjavaslatot terjeszt, mely a kath. kolostorok, congregatiók megszüntetését mondja ki s összes vagyonukat az állam részére sequestrálja, de a tagok magánvagyonára visszahat. Az illető szerzetrendek a tör-

vénnyel kiadása napjától hat hónap alatt eloszlatatnak. A közoktatással foglalkozó szervezetek két év alatt eloszlatatnak föl, míg a bejegyző congregatiók egyelőre bántatlanul maradnak. A „Germania“ szerint a poseni titkos delegatus megbízásából egy ismeretlen pap a kmilci templomban vasárnap a nagy excommunicationt hirdette ki Kilk káhméi prépost felett. E titokteljes eset is igen nagy szenzatiót kelt.

Az oktatásügy életkérdései

(ajánlva az erzsébetvárosi közönség figyelmébe.)

„Quod munus reipublicae adferre majus, meliusve possumus, quam si docemus atque erudimus iuventutem.“ (Cic.)

Egyes népek, országok, községek erkölcsi becsértéke és tudományos képzettsége mindig feltételezi az arra szolgáló tényezők egyetemleges pártolását, a nevelés és oktatás ügyének lelkes fölkarolását; mert tapasztalatból tudjuk, hogy csak ott virágznak a miveltség előmozdítására állított intézetek, hol azok üdvös volta meggyőzte a kebleket, hol a helyes nevelés áldáshoz elvei átszivárogtak a nép minden rétegeibe.

A pénzügyi és gazdasági józan politika az anyagi tőke szerzésére s így a népek lát-szolgálos boldogítására eszközül szolgálhat, azonban a megbecsülhetlen szellemi tőkét: a szív és ész párhuzamos nevelését, egy nemzett valódi jólétét csak az oktatás-nevelés szerveinek életképessége, a miveltetés intézményeinek rendezettségére eszközölheti.

A jelenkor minden egyestől legalább anynyi képzettséget igényel: hogy az ipar, kereskedelem és földmiveltés fokozatos emelkedésével el ne vesszen; hanem a miveltség ez említett tényezőivel egyen lépést tartson; de erre nézve csak azon esetben mondandunk kedvező ítéletet: ha ifjuság-képzsünk mind a hit-erkölcsi nevelés, mind pedig az oktatás jelen követelményeinek megfelelő; a mi a tanári karban létesítendő biztosítékok által lehetséges; mert a tanár oly naphoz hasonló világító test, melyhez a tanuló ifjak mindmegannyi csillagok önkénytelenül vonzódnak, melyből a jótékony sugarak az iskolai életre kiaradnak; azért az iskola is rendszerint olyan, a milyen a tanvezető, ennél fogva az iskolaügy emelése tulajdonképen a tanári kar jobb állapotba helyezése; míg ellenben ennek elhanyagolása, magával sodorja az intézetet, megcsúsztatja a miveltiséget, mely alapja a népek szellemi jólétének.

Bármennyire igyekezzék a törvényhozás regulatívumok, intézkedések által emelni a hazai tanügy tekintélyét, csak akkor s úgy sikerülhet az, ha az elemi s középtanodákban szakképzett tanárok fognak működni: mert a tanintézet csak akkor emelkedhetik a kormóvetelte igények színvonalára, ha nevelészetű képzettségű, szakavatott tanárokkal bír. Ez okból üdvözöljük a méltóságos rom. kath. igazgatótanács azon üdvös intézkedését, melynél fogva az erdélyi középtanodák tanárait tanképesítési vizsgára kötelezi; mert méltányos dolog, hogy ha a mérnököktől az állam szaktudományi vizsgát, az orvos és ügyvéd-től tudori oklevelet, a a lelkesztől zsinati vizsgát kíván a tridenti szintet; akkor a tanár is kell, hogy tanítás-nevelési képességet tudományos képzettséggel által igazolja.

Ha napjainkban a mivelt fölbirtokostól annyi értelmiség, tudományosság kívántatik; hogy a szakához, tartozó tudományok eredményeit gazdaságra helyesen alkalmazni, észleltei s buvárkodásaiból újabb eredményeket felmutatni és tapasztalatait tudományos alakba önteni képes legyen; ugy a tanároktól is méltán meg lehet kívánni, hogy hatáskörükben hasonlóképes cselekedjenek, szaktudományukban tágasb képzettségi körrel, a társadalom viszonyai felfogására képesített értelemmel bíranak. Most van szükség kifogástalan erkölcsű, értelmes, józan életvezető tanárookra; kik a fogékony ifju szívét szépsézetű érzékkel, az ésszel alapos ismeretekkel fejlesztessék; most van szükség sepleőtlen jellemű tanterfiaakra, mely jellem az okozatos tudásnak és a szellemi élet helyes szervezetének eredménye.

De a tanintézetek állapota függ a tanár állásától is. Tagadhatlan, hogy a ki, mi-ben forgolódik, az ismeri leginkább. A tanintézet hiányait, árnyoldalait senki sem veszi észre, a javítás eszközeit senki sem ismeri föl annyira, mint az iskola szervezetével törődő tanár, adjunk azért e testületnek tért, hogy kifelé is hatást gyakorolhasson oly formán: hogy a tanári karból kiszemelt férfiak, mint az iskola ügy természetes képviselői saját érdekeik elérésében közreműködheszenek, a tanügy igazgatásába befolyhassanak s mint az oktatás-nevelésre hivatott munkások tanügyi bizottságokba beválasztassanak s így hivatalos befolyással is fölruházva legyenek. Ha más üdvös eredménye nem volna ez intézkedésnek,

legalább a tanár megtisztelve, helyzetével megelégedve lenne. Sajnáljuk, hogy az erzsébetvárosi tanárokat a kegyuróság oly kegyben részeselteti nem siet, mint a közigazgatás tanácsosait: holott épengymnasiumunk adott e városmak tanácsost és jegyzőket.

Nem mellőzhetem el a tanárok állását, tekintélyét annyira csorbító visszaélés — hogy ne mondjam rágalmazás e len felszólalni: melynélfogva a szülők — a helyett, hogy a tisztelt jó példájával járnának gyermekeik előtt — ottthon gyermekeik jelenlétében a tanárt folytonos kisebbités által tekintélyéből kivetkőztetni s így a nevelés egyetlen eszköztől megfosztani akarják. Szeretném látni azt a festést, ki teremő esete nélkül képes volna remekművet előállítani. Már pedig a tanár kezében ily elkerülhetetlenül szükséges műszer, a neveléshez megkívántak eszközök: az álláshoz mért tekintély épségben fenntartása.

Ha a munkás méltó bérére; akkor a tanár fáradsága díját méltán megérdemli: mert a jövőnek nevelményeket, a hazának polgárokat. Mit lehet várni ott az iskolaügytől, melynek munkásait a mindennapi kenyér, a szükséges ruházat megszerzése, a tisztességes háztartás gondjai aggasztják? Valóban az iskola virágzó vagy elhagyott sorsa lényegesen összefügg a tanárok igazságos díjazásával. Nem akarjuk ugyan, hogy a tanárikar a sz. írás példázatában fölemlített bibor-báronyos dúsgazdag vagyonában fűrődjék: mert az igen kényelmes ellátás könnyen tévútra vezél, vagy legalább a kitűzött cél elérésében gátol; hanem hogy oly tisztességes ellátást nyerjen, mely a hivatalra való készülttség, képzettség s közjó iránti nélkülözhetlenség tekintetében hasonló életpályákkal egy fokot áll.

(Vége következik)

Még valami az apróbb peres ügyekről.

(Folytatás és vége)

Ilyen volt másodsor örökösödési esetekben az egyik fél által erőszakosan lefoglalva tartott jószág esete a követelő vagy valódi örökös ellenében. Hasonló foglaltat tudok Enyeden a harminezas évekből, hol egy Köblös-féle belteltet a Vass család eltulajdonított, ezek ellen felkelt a Köblös család segéd csapatjával a Vass successorokat a telekből kiverték, s a jószágot vissza foglalták. Egy más eset történt Tóvisen.

A birtokos meghalván, annak második neje kizárva a meghaltnak első nejétől született gyermekeit, a jószágot lefoglalva tartotta, sőt egy csomó atyafiat Háromszékről kihivatván velük őriztette fegyveresen a telket. A valódi örökösök ellenben nagyobb erővel éjjel puska lövések közt az őket illető házat, telket visszafoglalták s az özvegyet birtokon kívül perre utasították.

Nem azért hozom fel ezen törvényen kívüli eljárást, mely azon szokásnál fogva, hogy a követelő magát birtokba helyezze s onnét perelhesen, vissza ohajtanám és törvényesíteni akarnám. Ezek már túl éltek magukat, nem illők a mostani felvilágosodott és jeles törvényekkel felruházott korhoz, előre is bocsátottam azokat mint árnyoldalait örökösödési vagy kártérítési, eljárásunknak. Csak előbbi ohajtasomra térek vissza, mely az, hogy a sok perlekedések, melyekhez a nép minél tovább annál inkább hajlandó, az ő többnyirebagattell ügyeik, kihágásaik, kevesebb költség áldozattal láttassanak el, mire egy jólrendezett helyhatóság legcélszerűsabb.

Erre nézt vélekedésem szerint szükséges körülírása azon hatáskörnek, mennyi a falusi vagy szolgabírói hatóság alatt álló kis városok részére kiszabatik. Szerintem a hatóság oly emberekből alakíttassék, kik helységükben tekintélyes állásukról, jó hírű nevű jellemükről eszméretesek, melyek alkalmasint minden faluban találhatók, nem szükség azt tenni, mit elkövettek az ötvenes években a mesopotánus tiszték, a mikor Alsófejér megyének Bezce és Péterfalva tiszta magyar helységeikben a szomszéd faluból kinevezett oláh bírák állítattak be. Továbbá korlátoztassék a falukra is kibátott corteskedés, a nagymérvű itatás. A szolgabíráknak feladatjuk legyen csakis becsületes egyént nevezni eljáróságra, a leitatott proleta nép candidatusait ha nem érdemesek mind addig visszavetni, még alkalmas egyének tüzetnek ki. A jegyzők legyenek bizonyos határig tanult és feddhetlen életűek. Már a német világban később szokásba jött volt a helyben lakó nemes birtokosokból bíró nevezni ki, ez most is alkalmazható lenne, sokkal bizodalmasabb a köznép a velünk együtt lakó és tanult birtokos irányában, hogy azokat ne fogadják, nines mindenütt a nép a dacoromanisták által méltosítva, amaz csak békés s csendes életet ohajt, nem zavart, lándzsás világot. Így törvényseink, a járásbírók megint lesznek a sok írást szaporító ügyektől. A szolgabíró is megfelelő kettős feladatának mint bíró és közgazdatiszt tiszt. A nép pedig hálával fogadja azon intézményt, mely nekik kisebb panaszaiiban, kevés fáradsággal, költséggel igazat szolgáltat.

Egy volt tábla bíró.

Interpellatio

a képviselőház elnökéhez.

Tekintettel azon nagy fontosságu következményekre, melyek az épen szőnyegen levő adóügyi törvényjavaslatok tárgyalásából egyfelelő az országra, és másfelel az országot adózó polgárai hárulhatnak; s tekintettel azon — a jelen pénzügyi viszonyok között kétszeres súlyal bíró maximára, mely szerint az országnak, nemcsak a „jogosítatlan“ — és így semmiféle körülmények között meg nem engedhető — de még az elodázható „szükséges“ kiadásoktól se kell magát visszatartania; bátrak vagyunk a következő kérdéseket intézni az igen tisztelt elnök urhoz:

1. Van-e tudomása arról, hogy Kassai Ignác székely-udvarhely városi, s Bartha Miklós és Ugron Gábor udvarhelyszéki képviselők, február 22-én, illetőleg mártius 3-án immár mai napig (márt. 9.) szünet nélkülthon töltik idejüket; itthon szídják Tisza Kálmán belügyminisztert, s agítálnak azon adóügyi javaslatok ellen, a melyeknek tárgyalásában résztvenni kötelességükben állana?

2. Van-e tudomása arról, hogy nevezett — indokolatlanul absens — képviselők „postai uton“, mártius és április havi napi díjaikat is — jobbighyöz méltó pontossággal és lelkiismeretességgel incassálták; dacára annak, hogy ehez indokolatlan távollétük miatt jogot nem szerezhettek.

3. Ha mindezekről tudomással nem bír, kajandó-e ezen felszólalásból tudomást szerezni, s ebből kifolyólag — minthogy a napidíjak, a fennálló gyakorlat értelmében, csak is a pénztárnál személyesen jelentkező képviselők részére szolgáltathatnak ki — hajlandó-e olyan intézkedéseket tenni, hogy a jogellenesen kivett illetékek — mint „tartozatlan fizetések“ — az illető képviselők, vagy a fennálló szabályok megsértésével eljáró képviselőházi tisztviselő által, a megkárosított pénztárba vissza fizetessenek?

Több udvarhelyvárosi és udvarhelyszéki választó polgár.

A kis birtokos és a mezőgazdasági gépek.

Még a mai napság is vannak s pedig értelmes kis gazdák, a kik azt hiszik, hogy azon gazdasági eszközök és gépek, melyeket újabb időben találtak föl és alkalmaznak a mezőgazdasági ipar javítására, csak hui újítások s tulajdonképen nem sokat érnek.

Ha gazdasági kiállítások alkalmával a vető, cseplő és kaszáló gépeket megtekintik, valóban gyakran kétkedőleg rázzák fejüket s azt hiszik, hogy mindezek csak úgy pompából vannak kiállítva. Pedig ha ez eszközöket versenybér munkánál látnák dolgozni; ha látnák a tisztta mély barázdát a rendes alakba felfordított földet, melyet egy jó eke hátra hagy, lassanként rájőnnének, hogy a gondolkodó emberi ész csakugyan találhat föl bevégzetebb, tökéletesebb eszközöket, mint a közönséges eke vagy a csép.

De ugyan mit használnak mindez elmes találmányok a kisbirtokosnak? — kérhetné valaki — ha sem használni, sem beszerezni nem képes; ha annyira szegény, hogy régi, hiányos eszközeit nem pótolhatja újabbakkal, javítottakkal? Az igaz, hogy valóban nem sokat használnak, ha így gondolkozunk, de hisz épen arra kell minden módon törekedni, hogy birtokába jussanak ez eszközöknek. Ezt pedig ha egy valaki magára hagyatva nem is képes elérni, de lehet egyesülni, társulni másokkal a közös célra. Az összetartás minden dologban sok olyat hozhat létre, a mi egyeseknek nem sikerül. Például mi tudunk egy esetet, hogy egy községben már évek előtt létre jött egy ily nemű társulat, melyben a kisgazdák tekintélyes számban voltak képviselve.

Ezen ugynevezett részvénytársaságnak minden tagja fizetett 10 frot s így egy, körülbelül 400 frotból álló tőke jött létre. Ez összegből az első évben beszerettek három Vidacs-féle ekét, két vas fogakkal bíró szaggató boronát, egy 10 után való kapát, egy töltő ekét, egy irtó ekét, egy vető gépet, egy bázárda húzót és ezekhez tartozó apró eszközöket.

Aztán az eszközök használatát illetőleg egy bizonyos rendet állapítottak s még jóállás mellett ki is kölcsönözték csekély használati díjért pl. egy ekéért naponként 15 kr., egy boronáért pedig 10 krt számítottak föl.

Az eredmény az lett, hogy már az első ivben mintegy 50 holdnyi föld sokkal kitünőbben volt megszántva és elboronálva, mint az előtt történt s így a termés maga is kedvezőbb arányban fizetett. Ezenkívül az irtó ekével mintegy 180 holdnyi szántó tétetett alkalmassá, melynek nagyobb része repevel lett bevetve. Ez előnyök mellett pedig a kikölcsönzés után begyűlt díjakból még mindenik egyesületi tag 4% kamatot kapott a befizetett pénz után.

Ha e jó példát más községekben is utánóznák, bizonyosan a költséges eszköz beszerzése oly uton lehetővé volna téves, meglátnák gaz-

dáink minő jó eredményt volnának képes felmutatni. Az egyetértés mint mindenben, utt is erőssé tesz s ha mezőgazdánk összetanának, egyesült erővel törekednek a közöl felé — bizonyosan el is fogják érni az Ajánljuk ez eszmét különösen kisbirtokosain figyelmébe.

Ne rettentse vissza őket azon nálur már oly nagyon elterjedett közmondás a közügy átkos dolog! Csak igyekezni kell életleptetni oly szabályzatot, a mely mindenik tag társnak egyforma mértékkel mér s bizonyosan nem fogja megzavarni a békés együttműködésémmi sem.

Egy birtokos.

A „Székely miveltődsi és közgazdasági egyeslet“ tagjainak névsora IV. Közlemény.

Résztvényes tagok: Csomortán község, Al-Doboly község, Forró Ferencz alispán, Horváth László főjegyző, Kőnczey József pénztárnok, Almás község, (Háromszékről), Lemhőn község, Nagy-Ajta község, Közép-Ajta község, Kőpecz község, Baróth község, Sepsi-Bacso község, Száraz-Ajta község, Lázár Ádám ország. képviselő, Antalfi Gábor, dr. Pap Sam (Bécsből), Szilágyi Miklós királyi ügyész, if. Fogarasi Dóme, Szabó József ügyvéd, Hódmező-Vásárhely sz. kir. város.

A „KELET“ magán-távirata

Feladatott Buda-Pesten ápril. 16. 10. ó. 12. p. d.

Érkezett, ápril. 16. 11. ó. 15 p. d.

Tegnap mindkét ház igen rövid, jelentéktelen ülést tartott ma szünet; holnap ismét ülés de szintén nem érdemelges.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril. 16. 1875.

— **A vallás- és közoktatási m. kir. miniser** a dévai állami tanítóképző igazgató tanácsába Horváth Simon kir. ügyészt póttaggá nevezte ki.

— **Lövöldénk** vasárnap reggel 9 órakor az egylet elnöke gr. Eszterházy Kálmár által tesadó első lövéssel fog ünnepélyesen megnyitítani. Van szerencsém erről a t. c. lövésztagokat, valamint az ügy iránt érdeklődő t. közönséget azon figyelemzetéssel értesiten hogy a gyűlekezés 9 óra előtt a löcsarnokba történik, továbbá, hogy a lövészet érdekelt választmány által ez alkalomra renden kiírt kitűzött nagyszámu és értékes jutalmak emelendik. Kolozsvárt, 1875. ápril. hó 16-án. Dr. Antal, e. titkár.

— **Szacsavai Dénes** helybeli ügyvédünket súlyos csapás érte: atja, Háromszék be kebezzett Eszternek községében tegnap meghalt. Nyugodjék békében!

— **Az erdélyi rom. cath. főgymnasiumoknál** a folyó tanév végén az szobeli erett ségi vizsgálatok a következő napokon fognak megtartatni a kolozsvári r. c. főgymnasiumnál junius hó 24 és 25-én K.-Fehérvárt Junius 28-án, Brassóban Julius hó 5-én és 6-án Cs. Somlyon Julius 12-én, Sz.-Udvarhelyt Julius 14-én és 15-én.

— **A brassói tornaegylet** közelebb tartott közgyűlésében elhatározta, hogy egy utazási alapot alapít, melynek az lesz a rendeltetése, hogy a Breslauban 1878-ban megtartandó általános német torna ünnepélyre kebelebből küldendő képviselők utazási költségeit fedezze. Ez alap önkéntes adakozás útján fog létrejönni.

— **Az Olt folyó** kiadása a „Kr. Ztg.“ hire szerint nagy károkat okoz, ugy hogy a Ágostonfalva és Földvár közti vasúti hídnál mely helyen erősen fenyegetve van. A mértő kök minden lehetséges előintézkedést megtetttek, de a veszély a legnagyobb fokra hágott.

— **Idyll an der Ungarischen Ostbahn.** Mint az alábbiakból kitetszik: más ez met nem választhatánk e néhány sorokat, a kit végzete arra kényszerít, hogy a keleti vasúton utazzék, mindig aggodalommal néz az idő elé, midőn Kocsárdra fog érkezni. A me netrend ugyanis oly pompásan ki van számítva, hogy akár Brassóból, akár N.-Szebenből, akár Marosvásárhelyről jövet — a kapusi, távisi mulatságos késedelmezések mellett — Kocsárdon is van ideje az embernek bőven akár a legbonyolultabb matematikai feladvány kidolgozására. De még ez hagyján, ha a menetrendben kijelölt időközöket meg is tartaná! Hanem előfordul az ez eset is, hogy például 2—3 száz disznót kell Kocsárdon beszállítani. A tisztelt disznók azonban, közutudomásúl igen karakteres állatok s így nem csoda, hogy mindeniknek megvan a maga saját gondolata a bemenetelre nézve, a minék aztán az a következő, hogy az utasok teljes egy óraig győnyörködhetnek a capacitatio minden rajtáiban melyekkel a vasúti személyzet a disznó urak beszállásra igyekeznek bírni. Persze, ha a vonat megérkezte előtt történnék e capacitatio

